خبر

تئاتر در نوروز تعطیل نیست

مجموعه تئاترشهر با سه نمایش، تالار هنر با یک نمایش و تماشاخانه سنگلج با یک نمایش و یک ویژه‌برنامه شامل ترنابازی، نقالی، شاهنامه‌خوانی، مچل‌بازی و سایر مراسم‌های سنتی، در ایام نوروز ۱۴۰۴ میزبان مخاطبان علاقه‌مند می‌شود.

در تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر نمایش «ذرات آشوب» به کارگردانی ابراهیم پشت‌کوهی از ۷ فروردین ساعت ۱۹ روی صحنه می‌رود. در تالار قشقایی نیز نمایش «کالیگولا» به کارگردانی مهرداد مصطفوی از تاریخ ۷ فروردین ساعت ۲۰ اجرا می‌شود و کارگاه نمایش نیز میزبان نمایش «هملت قاتل» به کارگردانی مسعود طیبی از همین تاریخ ۷ فروردین و ساعت ۱۹:۳۰ است. تالار تخصصی هنر با اجرای نمایش «سیمرغ و قلعه آرزوها» به‌کارگردانی قاسم انصاری‌شاد از تاریخ ۷ تا ۱۱ فروردین ساعت ۱۸ میزبان علاقه‌مندان، خانواده‌ها و کودکان و نوجوانان می‌شود. در تماشاخانه سنگلج نیز نمایش «جگر هندی» به کارگردانی رحمت امینی از ۷ تا ۱۲ فروردین ساعت ۲۰ روی صحنه می‌رود. روزهای ۷ و ۱۲ فروردین ساعت ۱۸ «سرنا و دهل‌نوازی»، «نقالی بیژن و منیژه» و ... برای عموم به‌شکل آزاد اجرا می‌شود.

مروری بر روند شکل‌گیری سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران

تا ابد زنده یاد شهیدان!

برگزاری یادواره‌های شهدا یکی از عوامل مؤثر در انتقال فرهنگ ایثار از نسلی به نسل دیگر است

محمد دشتی
گروه فرهنگ و هنر

۲۲ اسفندماه ۱۳۵۸ سالروز صدور فرمان تاریخی بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی(ره) مبنی بر تاسیس بنیاد شهید انقلاب اسلامی است. تصویب قوانین در زمینه رسیدگی به رزمندگان و بازماندگان جنگ‌ها در تمام دنیا امری متداول و معمول است تا همه این کشورها که به‌نوعی زمانی را درگیر جنگ بوده اند، بتوانند برای جانباختگان و بازماندگان برنامه‌ها و خدماتی در شان ارائه دهند. در کشورهایی هم‌چون تاجیکستان، ترکمنستان، هند، کره‌جنوبی و شمالی، لیبی، کویت، کوبا، کانادا، آمریکا، ژاپن، آلمان، فرانسه و کشورهای دیگر امتیازهای خاصی به ایثارگران به‌تناسب نیازهای‌شان ارائه می‌شود که البته هرچه این کشورها مترقی‌تر و توسعه‌یافته‌تر باشند، میزان ارائه این خدمات نیز افزایش می‌یابد. ایران نیز به‌عنوان کشوری که هشت‌سال درگیر یک جنگ تحمیلی بود، با تاسیس نهادهایی نظیر بنیاد شهید انقلاب اسلامی، سازمان امور جانبازان و ستاد امور آزادگان (که البته چندسال قبل با ادغام همه این نهادها، تشکیلات سازمانی منسجمی برای حمایت از ایثارگران با نام بنیاد شهید و امور ایثارگران به‌وجود آمد)، در این راه گام برداشته است. به‌مناسبت صدور فرمان تاریخی حضرت امام در ۲۲ اسفند ماه ۱۳۵۸ نگاهی به سابقه شکل‌گیری و معرفی این نهاد انقلاب اسلامی انداخته‌ایم.

پاسداشت فرهنگ شهید و شهادت

یکی از جنبه‌های توجه و رسیدگی به فرهنگ ایثار، جنبه فرهنگی آن است که به شکل برگزاری جشن‌ها، بزرگداشت‌ها، اعیاد یا سوگواری‌ها تقریبا در کلیه فرهنگ‌ها با هدف «یادآوری» برگزار می‌شود و این سهم به‌سزایی در انتقال فرهنگ ایثار از نسلی به نسل دیگر داشته و جزو تاریخ یک ملت محسوب می‌شود. نسل جدید با این برنامه‌ها باید بداند آسایش و امنیت امروز او مرهون ایثارگری‌ها، فداکاری‌ها و شهادت‌طلبی کسانی است که این موقعیت را برای او فراهم کرده‌اند. درجوامع مختلف به‌تناسب برخورداری از امکانات، سازوکارهای متفاوتی برای انتقال ارزش‌ها در نظر گرفته شده است و از جمله احداث موزه‌های گوناگون، نمایش آثار شخصی برجای‌مانده از رزمندگان و فرماندهان معروف و مشهور، نمایش آلات و ادوات جنگی، ساختن مجسمه‌ها و سنگ‌نوشته‌های حاوی اطلاعات یا نام درگذشتگان جنگ، تابلوهای نقاشی، بناهای یادبود، حفظ آثار مهم جنگ و تخریب شهرها مانند بناهایی در استالینگراد که از تجاوزات نازی‌ها حکایت دارد یا ساختمان‌های مخروبه براثر بمب اتمی هیروشیما به نشانه جنایات گسترده آمریکا، مسجد جامع خرمشهر، تپه‌های الله‌اکبر و ده‌ها بنای یادبود دیگر در جنگ ایران و عراق، نوشتن صدها و هزاران نمایشنامه، فیلمنامه، رمان، کتاب و خاطرات راجع به وقایع جنگ، ساخت مجموعه‌های تلویزیونی گوناگون، فیلم‌های سینمایی و تئاترهای جنگی، تهیه و تنظیم سمفونی‌ها، سرودها و مارش‌های جنگی، همه اینها نشان‌دهنده تلاش و کوشش انسان‌هایی است که برای کشور و ملت خود فداکاری کرده و با دیده ارزشی به آنها نگریسته می‌شود؛ امری که به نظر می‌رسد به موجب فرمان امام خمینی(ره)، رهبر و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران سنگ بنای آن در توجه به شهید و شهادت گذاشته شده است تا با پاسداشت فرهنگ شهید و شهادت یاد و نام و راه رزمندگان شجاع اسلام هیچ‌گاه فراموش نشده و از خاطرها نرود.

تاریخچه بنیاد شهید و امور ایثارگران

بنیاد شهید و امور ایثارگران از نهادهای انقلاب اسلامی است که براساس فرمان ده‌ماده‌ای امام خمینی(ره) خطاب به شورای انقلاب و دولت موقت در ۲۲ اسفند ۱۳۵۸ به‌منظور رسیدگی به وضعیت خانواده‌های شهدا و همچنین رسیدگی به امور معلولین و آسیب‌دیدگان انقلاب اسلامی تشکیل شد. تأسیس این نهاد از سوی امام خمینی(ره) ضمن آن‌که نشان‌دهنده ارزش‌گذاری اسلام و نظام اسلامی به شهید و خانواده شهدا است، با توجه به نقش بی‌بدیلی که این نهاد در زمان جنگ تحمیلی و پس از آن ایفا می‌نمود و با عنایت به عدم پیش‌بینی جنگ تحمیلی در زمان صدور فرمان امام(ره)، نشان از آینده‌نگری و ژرف‌اندیشی در مدیریت امام دارد.

بنیاد شهید در ابتدای تأسیس یکی از ارگان‌ها و سازمان‌های وابسته به دولت بود که به‌عنوان یک نهاد انقلابی به انجام وظایف خود می‌پرداخت اما در خرداد ۱۳۵۹ با تصویب شورای انقلاب به سازمان بهزیستی ملحق شد و پس از چندی با تصویب مجلس شورای اسلامی در دی ۱۳۵۹ از آن سازمان جدا شده و به صورت نهادی وابسته به نخست‌وزیری درآمد که سرپرست آن با پیشنهاد نخست‌وزیر و تأیید مقام رهبری تعیین می‌شد. در طول جنگ تحمیلی رسیدگی به امور جانبازان و ایثارگران، بخش مهمی از فعالیت‌های بنیاد را شکل می‌داد. با پایان یافتن جنگ در سال ۱۳۶۷ به منظور رسیدگی بهتر به امور جانبازان مسئولیت اداره امور جانبازان با فرمان حضرت امام خمینی(ره) برعهده بنیاد مستضعفان گذاشته اند و نام این نهاد به بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی تغییر یافت.

در سال ۱۳۶۹ همزمان با بازگشت آزادگان عزیز به آغوش میهن اسلامی، ستاد رسیدگی به امور آزادگان زیر نظر ریاست‌جمهوری تأسیس و امور مربوط به رسیدگی به خانواده‌های آنان که تا آن زمان تحت پوشش بنیاد شهید بودند، به این ستاد واگذار شد. در ۲۷ خرداد ۱۳۷۷ اساسنامه بنیاد شهید انقلاب اسلامی به تصویب مجلس شورای اسلامی و در ششم تیر ۱۳۷۷ به تأیید شورای نگهبان رسید. طبق این اساسنامه بنیاد شهید دارای شخصیت حقوقی مستقل و از نهادهای عمومی غیردولتی است که تحت نظر رئیس جمهور و نظارت عالیه مقام رهبری قرار دارد.

در سال ۱۳۸۱ پس از درخواست مسئولان نهادهای ایثارگری و تأیید مقام معظم رهبری در تاریخ ۸ /۱۳۸۱/۱۱ و طبق مصوبه شورای عالی اداری در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۱۹ تجمیع نهادهای ایثارگری (سازمان جانبازان، ستاد امور آزادگان و بنیاد شهید) در ساختاری یکپارچه در بدنه دولت به تصویب رسید و به‌این‌ترتیب سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران شکل گرفت.

چشنواره

عکاسی از رمضان و نوروز در جشنواره «ماه در آیینه آب»

روزهای ماه مبارک رمضان و تقارن آن با نوروز، موجب شده که متولیان عرصه فرهنگ در هر بخش و مجموعه‌ای به فکر برگزاری یک رویداد فرهنگی و هنری برای ماندگار شدن لحظات باشند؛ چراکه این لحظات هر ۳۰ سال یک بار رخ می‌دهد و آخرین باری که رمضان با نوروز تقارن داشت در اوایل دهه ۷۰ بود. امسال نیز مکان‌های مختلف فرهنگی مانند فرهنگسرای سرو تلاش می‌کنند این لحظات را از دریچه دوربین عکاسی ماندگار کنند و از این رو جشنواره عکاسی «ماه در آیینه آب» برای شرکت عموم مردم تدارک دیده شده است. محمود داودزاده، معاون آفرینش و اجرا در فرهنگسرای سرو که دبیر این جشنواره عکاسی نیز محسوب می‌شود، در این رابطه به جام جم می‌گوید: «این جشنواره فرصتی کم‌نظیر است؛ زیرا تقارن ماه مبارک رمضان با نوروز، باعث شده تا فرهنگ مردم در این دو مناسبت به شکلی ویژه نمود پیدا کند. ما می‌خواهیم توجه مخاطبان را به این همپوشانی جلب کنیم؛ این‌که چگونه مردم می‌توانند هم دیدگاه‌های مربوط به عید نوروز را داشته باشند و هم مناسبت‌های مذهبی رمضان را گرامی بدارند، در ذات خود جذاب و جالب توجه است. برای مثال، تصاویری از سفره‌های افطار در کنار سفره هفت‌سین یا مراسم شب قدر همراه با تحویل سال می‌تواند جلوه‌های زیبایی از این ترکیب فرهنگی باشد.داودزاده در مورد جشنواره عکاسی «ماه در آیینه آب» با اشاره به این‌که نزدیکی به ماه رمضان و نوروز انگیزه برگزاری این جشنواره عکاسی است، درباره بخش‌های مختلف این جشنواره تشریح کرد: «جشنواره عکاسی ما در دو بخش موبایل و دوربین برگزار می‌شود و محور موضوعاتی که انتخاب کرده‌ایم، مرتبط با رمضان و نوروز است تا هر دو را پوشش دهند. هدف ما این است که از دید مخاطب، زوایای پنهان این قضیه را در قاب عکس‌های یادگاری داشته باشیم.»معاون آفرینش و اجرای فرهنگسرای سرو درباره جوایز این جشنواره نیز عنوان کرد: «در هر دو بخش، جوایزی برای سه نفر برگزیده یا برتر در نظر گرفته‌ایم؛ هم برای موبایل و هم برای دوربین که به نفر اول سه میلیون تومان، نفر دوم دو میلیون تومان و نفر سوم یک میلیون تومان اختصاص می‌یابد. او در رابطه با داوران جشنواره نیز تشریح کرد: داوران ما از همکاران حرفه‌ای شامل اساتیدی چون مجتهد سلیمانی و امیرداوران هستند که در کانون عکاسی فعالیت دارند. هیأت داوران شامل اعضای هیأت مدیره و هیأت مؤسس این کانون است و از اعضای هیأت علمی دانشگاه مجتهد سلیمانی نیز در آن حضور دارند.»

داودزاده درمورد ملاک‌های داوران برای داوری این جشنواره عکس توضیح داد: «ملاک‌هایی که داوران درنظر خواهند گرفت، شامل توجه به موضوع و ویژگی‌های لازم آثار است. موضوع اصلی جشنواره برای ما اهمیت زیادی دارد. همچنین آثار باید دارای ویژگی‌های فنی مناسبی باشند که این موارد را اساتید داوری بررسی خواهند کرد. اولویت با عکس‌هایی است که در سال اخیر، به‌ویژه در ماه مبارک رمضان یا نوروز گرفته شده باشند.»او درباره مهلت ارسال آثار نیز گفت: «مهلت ارسال آثار تا ۱۵ فروردین تعیین شده است و داوری آثار ان‌شاءالله تا ۳۰ فروردین ادامه خواهد داشت. نتایج داوری نیز حدود ۱۰ تا ۱۵ روز بعد از آن اعلام خواهد شد و مراسم اختتامیه و اهدای جوایز در اردیبهشت‌ماه برگزار خواهد شد.» معاون آفرینش و اجرا در فرهنگسرای سرو با نگاهی مثبت به این رویداد هنری ابراز امیدواری کرد که برگزاری این جشنواره بتواند نگاه مردم را به این تقارن ویژه تغییر دهد و جلوه‌های هنری آن با کمک مردم به ثبت برسد.

نمایشگاه

برپایی نمایشگاه عکس «پرتره‌های سیاه»

در آستانه نوروز ۱۴۰۴، خانه هنرمندان ایران نمایشگاهی از عکس‌های زنده‌یاد سعدی افشار، یاقوت سیاه تئاتر سنتی ایران را با عنوان «پرتره‌های سیاه» برپا می‌کند. در این نمایشگاه، مجموعه‌عکس‌های رضا موسوی هنرمند عکاس، طراح و کارگردان، از آخرین حضور صحنه‌ای زنده‌یاد سعدی افشار در نمایش «قولنج» به‌کارگردانی حسین بابایی که سال ۱۳۸۸ در تماشاخانه سنگلج روی صحنه رفت، در گالری محیطی خانه هنرمندان ایران به نمایش گذاشته می‌شود تا در آستانه سال نو، یاد و خاطره این چهره شاخص نمایش‌های آیینی و سنتی گرامی داشته شود. افشار، آخرین بازمانده بازیگران نسل سیاه‌باز در نمایش‌های روحوضی در ایران بود و اولین بار در سال ۱۳۳۰ به روی صحنه رفته بود. این نمایشگاه جمعه ۲۴ اسفند ۱۴۰۳ ساعت ۱۷ مقارن با پایان نمایشگاه تصویر سال افتتاح می‌شود. نمایشگاه «پرتره‌های سیاه» از ۲۵ اسفند ۱۴۰۳ تا ۱۵ فروردین ۱۴۰۴ در گالری محیطی خانه هنرمندان ایران برای بازدید علاقه‌مندان برپا خواهد بود.

رویداد

افتتاح نمایشگاه «پیکاسو در تهران»

نمایشگاه «پیکاسو در تهران» که شامل ۶۶ اثر از «پابلو پیکاسو» است، در موزه هنرهای معاصر تهران افتتاح شد. مراسم افتتاحیه این نمایشگاه با حضور آنتونیو سانچس بندیتو گاسپار (سفیر اسپانیا)، نیکنام حسینی‌پور (مشاور وزیر و رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، نادره رضایی (معاون امور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی)، رضا دبیری‌نژاد (مشاور موزه‌ها و میراث هنری معاون امور هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی)، سفرای کشورهای پرتغال، ایتالیا، لهستان و... برگزار شد. در این نمایشگاه آثاری از دوره‌های مختلف کاری این هنرمند اسپانیایی، به نمایش گذاشته شده است. این مجموعه شامل ۱۲ اثر آکواتینت از سری «تروماکیا» یا «هنر گاوبازی» است که در کنار تعدادی دیگر از آثار این هنرمند برجسته و برخی از مهمترین آثار او ارائه شده است. در این نمایشگاه همچنین منتخب آثاری از هنرمندان ایرانی همچون بهرام دبیری، بهمن محصص و... به نمایش گذاشته می‌شود.

انتصاب

غلامرضا طریقی معاون شعر و ادبیات خانه کتاب شد

آیین تکریم و معارفه معاون شعر و ادبیات مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران با حضور ابراهیم حیدری، مدیرعامل مؤسسه خانه کتاب و جمعی از کارکنان در سرای کتاب خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد. در این مراسم، غلامرضا طریقی، معارفه و از زحمات حامد محقق، معاون پیشین تقدیر شد. ابراهیم حیدری در این آیین تکریم و معارفه گفت: بخشی از تغییر و تحولات ساختاری و بخشی هم طبیعی است. اهالی فرهنگ و هنر انتظاراتی دارند و فرآیند تغییرات طبیعی است. امروز فقط میز عوض می‌شود و به‌طور قطع از ظرفیت آقای محقق در بخش‌های دیگر استفاده می‌کنیم. حیدری با بیان این‌که خانه کتاب، خانه همه افراد، علایق و گروه‌هاست، افزود: خانه کتاب باید تجسم کاملی از وفاق اجتماعی بین همه باشد. انتظارم از آقای طریقی این است که ضمن نگاه به رویکرد، انتظارات و توقع جامعه فرهنگی، از همه گروه‌ها و طیف‌ها در همه برنامه‌ها و حوزه‌ها استفاده شود.

تجسمی

دیوارهای هشت‌چشمه رنگ شاهنامه گرفت

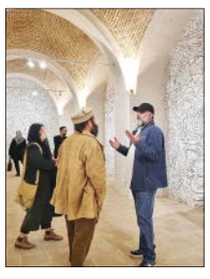

علی رضوی، هنرمند نقاش آثاری را روی دیوارهای فضای هنری هشت‌چشمه کاشان با الهام از داستان‌های شاهنامه خلق کرده است.

رضوی در این مورد این آثار گفت: ویژگی خاص این آثار این است که پس از گذشت ۴۵ روز از نمایشگاه، نقاشی‌ها با گچ پوشانده می‌شوند. این انتخاب به نوعی نماد گذر زمان و تغییر است و شاید به نوعی اشاره‌ای است به زوال و نابودی آثار هنری، همان‌طور که در زندگی روزمره، لحظات و چیزهای زیبا نیز گذرا هستند. استفاده از زغال طبیعی برای خلق این آثار هم به‌نوعی تأکیدی است بر ارتباط هنر با طبیعت و مواد اولیه طبیعی. او یادآوری کرد: گالری هشت چشمه که خود یک فضای هنری تاریخی است، به این پروژه بافتی ویژه داده است. دیوارهای قدیمی و فضاهای خاص این مکان، به‌خوبی با نقاشی‌های موقتی که قرار است از بین بروند، هم‌خوانی دارند. فضای هنری هشت‌چشمه تا ۱۵ فروردین ۱۴۰۴ میزبان علاقه‌مندان به هنر است.